

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219200180
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4219200180.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, proti žalovaným: 1/ J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. nad L. XXX, a 2/ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. nad L. XXX, o zaplatenie sumy 5.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 11Csp/6/2019-271 zo dňa 05.06.2020 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa výroku o zamietnutí žaloby v časti 285,50 eura a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil povinnosť žalovaným 1/, 2/ zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu vo výške 4.714,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 4.707,74 eura od 02.06.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V časti o zaplatenie sumy 285,50 eura súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 88,58 %. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou dňa 10.01.2019 domáhal zaplatenia sumy 5.000 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že jeho právny predchodca (postupca pohľadávky - Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaní uzatvorili dňa 28.05.2012 zmluvu o splátkovom úvere č. 502898377, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru žalovaným na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti v celkovej výške 23.700 eur. Žalovaní sa zaviazali poskytnutý úver s príslušenstvom zaplatiť v 335 splátkach po 127,25 eura s konečnou splatnosťou dňa 20.05.2040, pričom uzavreli aj zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX pre kat. úz. J. Z., obec J., okrem A., rodinný dom so súpisným číslom XXX, XXX, XXX, pozemok / pozemky parc. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X. Ku dňu 07.04.2016 veriteľ evidoval omeškané splátky vo výške 1.773,33 eura, v dôsledku čoho vyzval žalovaných na zaplatenie omeškaných splátok úveru s upozornením, že inak bude vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. Žalovaní podľa žalobcu porušili svoje zmluvné povinnosti, v dôsledku čoho bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru ku dňu 11.05.2016 so zostatkom úveru 25.427,08 eura. Následne dňa 14.12.2016 postupca vykonal záložné právo dobrovoľnou dražbou nehnuteľnosti a suma výťažku pre postupcu predstavovala 18.834,51 eura a ku dňu 21.03.2017 zostatok pohľadávky činil 8.388,18 eura. Veriteľ žalovaných informoval, že v prípade nezaplatenia bude oprávnený postúpiť pohľadávku tretej osobe. Ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala suma 8.389,484 eura a pozostávala z istiny 4.707,74 eura, úrokov vo výške 2.735,30 eura, úrokov z omeškania vo výške 926,14 eura a poplatkov vo výške 20,66 eura. Žalobou si uplatnil len sumu 5.000 eur, ktorá predstavuje len časť postúpenej pohľadávky - úrok z omeškania počnúc dňom 02.06.2016, t.j. dňom nasledujúcim po uplynutí 15-dňovej lehoty na plnenie v zmysle vyhlásenej mimoriadnej splatnosti a nárok na náhradu trov konania.

2. Po vykonaní dokazovania súd konštatoval, že na základe zmluvy o splátkovom úvere č. 5028918377 zo dňa 28.05.2012 bol žalovaným poskytnutý úver na bývanie v celkovej výške 23.700 eura s výškou úrokovej sadzby 6,19 % ročne zo sumy úveru s fixáciou na tri roky, po zohľadnení zľavy poskytnutej vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení vo výške 5,49 % (z toho základná úroková sadzba 3,94 % a hrubá marža banky 1,90 %). Úver boli žalovaní povinní splatiť v 335 mesačných splátkach po 127,50 eura od 20.07.2012 do 20.05.2040. Zmluvné strany si dojednali zabezpečenie pohľadávky záložným právom k nehnuteľnosti na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a Mandátnej zmluvy uzatvorenej medzi bankou a dlžníkom (čl. V Zmluvy o splátkovom úvere). Keďže sa žalovaní s platením úveru dostali do omeškania, veriteľ listom zo dňa 11.05.2016 (doručeným žalovaným dňa 17.05.2016) vyhlásil úver za predčasne splatný ku dňu 11.05.2016 a nesplatený zostatok činil 25.427,08 eura; žalovaných zároveň vyzval, aby dlžnú sumu zaplatil v lehote do 15 dní, odo dňa doručenia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (t.j. najneskôr do 01.06.2016). K úhrade však nedošlo, a tak veriteľ realizoval výkon záložného práva vykonaním dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom zálohu. Suma výťažku predstavovala 18.834,51 eura a zostatok dlhu zostal vo výške 8.388,18 eura, na zaplatenie čoho veriteľ žalovaných vyzval listom zo dňa 22.03.2017 s tým, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy je oprávnený pohľadávku postúpiť tretej osobe. Žalovaní z dlžnej sumy neuhradili ani časť, tieto skutkové tvrdenia žalobcu nepopreli, a tak ich súd vyhodnotil ako nesporné. Veriteľ na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0667/2017/CE dňa 23.06.2017 postúpil terajšiemu žalobcovi ako postupníkovi predmetnú pohľadávku v sume 8.389,84 eura, pozostávajúcej z istiny 4.707,74 eura a z dlžných úrokov 3.661,44 eura, z ktorých riadny úrok je vo výške 2.735,30 eura a úrok z omeškania vo výške 926,14 eura. Z postúpenej sumy dlžné poplatky predstavovali sumu vo výške 20,66 eura. Výšku riadnych úrokov žalobca špecifikoval vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 18.02.2020, v ktorom uviedol, že suma riadneho úroku bola ku dňu 20.01.2015 čiastočne uhradená a neuhradená časť riadneho úroku ku dňu zosplatenia predstavovala sumu 6,76 eura.

3. Uplatnenú žalovanú sumu súd prvej inštancie považoval za čiastočne dôvodnú. Svoje rozhodnutie vo veci samej oprel o ustanovenie § 1 ods. 3 písm. a) - q) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 497, § 499 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1,5, § 54 ods. 1,2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že predmetom konania bol vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 28.05.2012, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na bývanie. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka), zmluva je súčasne zmluvou spotrebiteľskou a na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, keďže pri jej uzatvorení nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Preto sa na tento právny vzťah aplikujú aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovanými bolo preukázané, že zmluva o úvere obsahuje všetky zákonné náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a je platným právnym úkonom. Súd mal zároveň preukázanú aj aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na základe platného postúpenia pohľadávky. Žalovaní boli vyzvaní na zaplatenie splatnej pohľadávky, v omeškaní boli viac ako 90 dní, preto veriteľ splnil zákonné podmienky na postúpenie pohľadávky tretej osobe, ktorá nie je bankou. Zároveň veriteľ platne vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a žalovaných vyzval na zaplatenie zostatku úveru. Žalovaní dlžnú sumu nezaplatili ani v dodatočnej lehote, z toho dôvodu bolo pristúpené k výkonu záložného práva zriadeného na zabezpečenie pohľadávky žalovaných dobrovoľnou dražbou vykonanou dňa 14.12.2016, ktorou však nebola uhradená celá pohľadávka veriteľa; zostala totiž neuhradená vo výške 8.388,18 eura, na zaplatenie ktorej boli žalovaní vyzvaní výzvou zo dňa 22.03.2017. Ku dňu postúpenia pohľadávky na žalobcu predstavovala dlžná istina vo výške 4.707,74 eura, riadne úroky vo výške 2.735,30 eura (z toho riadny úrok do vyhlásenia mimoriadne splatnosti sumu 6,76 eura, keďže ku dňu 20.01.2015 bol čiastočne uhradený), úroky z omeškania vo výške 926,14 eura a poplatky vo výške 20,66 eura. Žalobca si uplatnil iba časť tejto pohľadávky, a to vo výške 5.000 eur titulom neuhradenej dlžnej istiny a časti neuhradených riadnych úrokov.

4. Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie urobil záver, že žalobcom uplatnená suma v konaní pozostáva z dlžnej istiny vo výške 4.707,74 eura, riadnych úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 6,76 eura a riadnych úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 285,50 eura. V časti o zaplatenie riadnych úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v sume 285,50 eura však súd žalobu zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že predčasnosť zosplatenia úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou

záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Úrok z úveru predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Zosplatnením úveru na jednej strane nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, na druhej strane už spotrebiteľ nemá právny titul držať peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom vo svojej dispozícii, preto niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za takejto situácie by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by tak nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Keďže niet pochýb, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva spotrebiteľská, po poskytnutí náležitej ochrany žalovaným ako spotrebiteľom, súd dospel k záveru, že po zosplatnení úveru žalobcovi neprináležia úroky dohodnuté za poskytnutý úver, preto súd žalobu v tejto časti zamietol. Súd zároveň považoval za dôvodnú žalobu v časti uplatneného úroku z omeškania zo sumy dlžnej istiny odo dňa 02.06.2016, t.j. od uplynutia lehoty na plnenie v zmysle vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru; uplynutím tejto lehoty sa žalovaní so zaplatením dlžnej istiny dostali do omeškania, pričom žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vo výške nepresahujúcej výšku zákonného úroku z omeškania vyplývajúcu z nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Lehotu na plnenie súd určil podľa § 232 ods. 3 CSP tak, že žalovaní sú povinní dlžnú sumu zaplatiť spoločne a nerozdielne do 3 dní. Výrok o trovách konania súd odôvodnil podľa § 255 a § 256 CSP. Úspech žalobcu predstavuje 94,29 % (4.714,50 eura) a úspech žalovaných 5,71 % (285,50 eura), a teda čistý úspech žalobcu je 88,58 %.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý uviedol, že v časti, v ktorej mu súd nepriznal nárok na zaplatenie riadneho úroku zo splátok úveru splatných po zosplatnení úveru, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Veriteľ má podľa neho nárok na riadne úroky aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a v tomto smere poukázal na ustanovenie § 503 ods. 3, § 505 a § 506 Obchodného zákonníka. Postup súdu prvej inštancie týkajúci sa zamietnutia žaloby na zaplatenie riadnych úrokov po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru je postupom, ktorým súd neprimerane a nezákonne ochránil neplatiaceho dlžníka, čím žalobcu pripravil o ušlý zisk, ktorý mu na základe zákona patrí aj v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Súd tak konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Nedodržanie zmluvných podmienok (nesplácanie úveru riadne a včas) znamená pre takéhoto dlžníka výhodnejšie postavenie oproti dlžníkovi, ktorý si svoje povinnosti riadne a včas plní, lebo úver im je obom poskytnutý v rovnakej výške, avšak po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru pre neplatenie dohodnutých splátok je neplatiaci dlžník povinný vrátiť len istinu úveru, t. j. je povinný uhradiť veriteľovi menšiu sumu než dlžník, ktorý si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas plní, a to napriek skutočnosti, že obaja takíto dlžníci sa k úhrade zmluvného úroku zaviazali v zmluve o úvere. Veriteľ zosplatnením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, lebo k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Vzhľadom na uvedené žalobcovi patrí nárok na úhradu riadnych úrokov zo splátok úveru splatných po zosplatnení úveru až do zaplatenia, respektíve od spisania žaloby do zaplatenia. V tomto smere poukázal na niektoré súdne rozhodnutia, najmä na odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, v zmysle ktorého v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Vyhlásením predčasnej splatnosti ide o uplatnenie sankcie

jednostranným úkonom veriteľa, dohodnutým pri uzatváraní zmluvného vzťahu, preto nemohlo dôjsť ani k zániku takéhoto nároku. Žalobca v odvolacom petite navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, alebo tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP v napadnutej zamietajúcej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Z obsahu spisu vyplýva ten skutkový stav, ktorý opísal súd prvej inštancie v bodoch 6. a 7. predmetného rozsudku a ktorý je uvedený vyššie v bode 2. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom vyhovujúcom výroku nadobudol v dôsledku absencie odvolania žalovaných právoplatnosť. Odvolací súd preto preskúmal rozsudok len v napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania súc viazaný dôvodmi odvolania. S ohľadom na uvedené odvolací súd vychádzal zo skutkového zistenia súdu prvej inštancie o uzavretí predmetnej spotrebiteľskej zmluvy s bankou, o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru v dôsledku jeho nesplácania, o postúpení pohľadávky žalobcovi a aj o vyčíslení zostatku úveru, vrátane jeho príslušenstva. Súd prvej inštancie z právneho hľadiska správne posúdil predmetný úverový vzťah ako spotrebiteľský, aj keď by primárne išlo o vzťah vyplývajúci z ustanovení Obchodného zákonníka. V tomto smere odvolací súd poukazuje na odôvodnenie prvoinštančného rozsudku. Žalobca si v preskúmvanej časti uplatnil zmluvné úroky po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 285,50 eura, avšak súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol s tým, že pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru; zosplatnením úveru na jednej strane nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov a spotrebiteľ nemá už právny titul držať peňažné prostriedky vo svojej dispozícii, preto niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. Za takejto situácie by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Podľa názoru súdu prvej inštancie by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. S ohľadom na spotrebiteľský vzťah strán sporu preto žalobcovi po zosplatnení úveru zmluvné úroky nepatria.

9. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu urobil záver, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu v časti uplatnených úrokov z nezaplatenej istiny úveru po jeho zosplatnení, nie je vecne správne. Odvolací súd s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania takýto záver nepovažuje za správny a ani správne odôvodnený. Žalobca v odvolaní správne poukázal aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020, ktoré nezostalo ojedinelé a v ktorom dovolací súd konštatoval, že žalobca ako veriteľ zo spotrebiteľskej zmluvy za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú považoval otázku existencie a výšky nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru s tým, že podľa neho tento nárok trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Otázka kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, bola problematická, lebo jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje.

10. V rozhodovaní odvolacích súdov bol nesúlad s vyprofilovaním troch skupín rozhodnutí. Podľa záveru dovolacieho súdu jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťala a priznávala len úroky z omeškania. Odôvodnilo sa to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťala argumentujúc zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná

do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťala kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil vychádzajúc z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo; dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

11. Dovolací súd v uvedenom rozhodnutí ďalej uviedol, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. Právne predpisy neupravujú konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, pričom ustanovenie § 502 ods. 1 prvej vety Obchodného zákonníka uvádza len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia uvedených zákonov nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Ak teda dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, nielo rozumného dôvodu na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou, totiž dlžník disponuje, porušil zmluvné povinnosti a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

12. Zosplatnenie je podľa záveru dovolacieho súdu inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ peňažné prostriedky nemá, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje aj povinnosť platiť úroky z omeškania; dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Takúto vedomosť by však dlžník nemal v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Také dojednanie by bolo porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa by sa aj bez uvedeného dojednania nezhoršilo, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, a to po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi teda náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

13. Odvolací súd sa stotožnil so stanoviskom dovolacieho súdu prezentovanými v uvedenom uznesení a vzhľadom na to závery súdu prvej inštancie, podľa ktorých veriteľovi zmluvné úroky nepatria po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, považoval za nesprávne. Odvolanie žalovaného proti zamietajúcemu výroku napadnutého rozsudku tak považoval za opodstatnené s tým, že žalovanému patria také zmluvné úroky, aké boli dohodnuté v zmluve o úvere až do dňa jeho konečnej splatnosti, a to s prihliadnutím na výšku žalovanej sumy uplatnenej žalobcom. Keďže neboli dané dôvody na potvrdenie a ani na zmenu napadnutého rozsudku, odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) a § 391 ods. 1 CSP rozsudok v zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať viazaný právnym názorom dovolacieho súdu o tom, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Súd teda v konečnom dôsledku ustáli, aká celková suma zmluvných úrokov podľa zmluvy o úvere by veriteľovi patrila pri riadnom plnení povinností, t. j. pri riadnom splácaní úveru v dohodnutých splátkach až do termínu konečnej splatnosti, porovná voči tomu uplatnenú sumu zmluvných úrokov ako aj doposiaľ uhradenú sumu zmluvných úrokov, posúdi výšku uplatnenej sumy týchto úrokov a v nadväznosti na to následne vo veci znovu rozhodne. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavke presvedčivosti a preskúmateľnosti (§ 220 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania dovolacieho.

14. Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).